WIKIPEDIA

Spinosaurus

Vikipedi, özgür ansiklopedi

Spinosaurus 112-93 milyon yıl önce Kretase döneminin Albiyen katından erken Cenomanian katına kadar şimdiki Kuzey Afrika'da yaşamış olan teropod dinozor cinsidir. Alman paleontolog Ernst Stromer tarafından tanımlanan bu cins ilk olarak 1910'larda Mısır'da keşfedilen kalıntılardan biliniyor. Bu kalıntılar 2. Dünya Savaşı esnasında yok edildi, ancak kafatasına ait ekstra parçalar son yıllarda gün yüzüne çıktı. Tanımlanan fosillerin bir veya iki türe ait olduğu konusu açık değildir. Fas'ta toparlanan *S. marocannus* potansiyel bir tür olmasına rağmen cinsin en iyi bilinen türü Mısır'daki *S. aegyptiacus*tur.

Spinosaurus 'un omugasından dışarıya doğru genişlemiş olan 2 metreye kadar erişebilen uzun ayırdedici çıkıntıları bulunur. Bazı yazarların bunun kaslarla kaplı kambur veya kabartı şeklinde olduğunu öne sürmesine rağmen muhtemelen yelkenli şeklindeki bu çıkıntılar deri ile birbirlerine bağlıydılar. Bu yapı için termoregülasyon ve gösteriş de dahil çok yönlü işlevler öne sürüldü.[1] Yapılan son tahminlere göre *Spinosaurus* bilinen bütün etçil dinozorlar içerisinde (*Tyrannosaurus rex* ve *Giganotosaurus* da dahil) en büyük olanıdır. Bu tahminlere göre *Spinosaurus* yaklaşık olarak 15-16 metre uzunluğunda ve 6.5-7 ton ağırlığındadır.[2]

Spinosaurus
112-93 milyon yıl önce
Korunma durumu: Fosil
Spinosaurus aegyptiacus
Bilimsel sınıflandırma
Âlem: Animalia (Hayvanlar)
Şube: Chordata (Kordalılar)
Sınıf: Sauropsida (Sürüngenler)
Üst takım: Dinosauria
Takım: Saurischia
Familya: Spinosauridae
Alt familya: Spinosaurinae
Cins: ***Spinosaurus*** Stromer, 1915
Türler
▪ *S. aegyptiacus* Stromer, 1915 (Tip)
▪ ?*S. marocannus* Russell, 1996

İçindekiler

Özellikleri
Sınıflandırma
Keşif
Yeni bulgular
Kaynakça

Özellikleri

*Spinosaurus*un dinozor meraklıları tarafından büyüklüğü, yelkensi çıkıntısı ve uzun kafatası ile bilinmesine rağmen dinozor en çok yakın zamanda keşfedilen birkaç diş ve kafatası parçasının dışında yok edilen kalıntılarından bilinir. Buna ek olarak şimdiye kadar dinozorun sadece belkemiği ve kafatası ayrıntılı bir şekilde tanımlandı, kol ya da bacak kemikleri henüz bulunamadı. *Spinosaurus*un çene ve kafatası ile ilgili makale 2005'te yayımlandı. Bu makaleye göre dinozorun yaklaşık 1.75 metre olduğu tahmin edilen kafatası etçil dinozorlar içinde en uzunudur. Kafatasında testere gibi olma niteliği azalmış

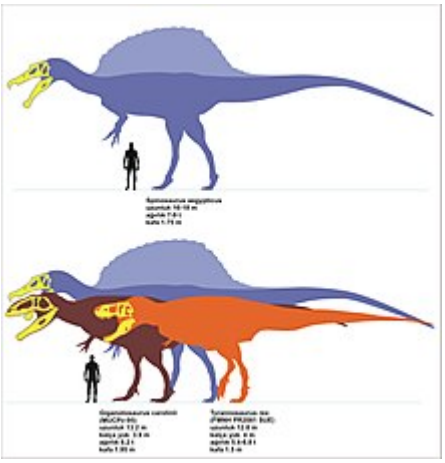

Spinosaurus ile Giganotosaurus ve Tyrannosaurus boyut kıyaslaması.

Spinosaurus ile Giganotosaurus ve Tyrannosaurus karşılaştırması

aralıksız konik şekilli dişlerin olduğu, çene ve burundan oluşan dar kısım vardı. Yukarı çenenin en ön kısmının her iki yanında ve üst çene kemiğinin orta ön kısmında (inter maksiller kemik) altı veya yedi diş ve onların arkasındaki çene kemiğinde on iki diş vardı. İnter maksiller kemikteki ikinci ve üçüncü diş diğerlerinden fark edilebilir bir şekilde büyüktü. Bu dişler diğer dişler ve anterior maksilladaki büyük diş arasında bir boşluk oluşturuyordu. Bu boşluk alt çenedeki büyük diş tarafından kaplanıyordu. Çene ve burundan oluşan kısmın büyük anterior dişleri tutan en uç tarafı genişti. Gözlerin hemen önünde küçük bir kabartı bulunuyordu.Ancak bulunanlara rağmen hala davranışları hakkında en ufak bir bilgimiz yoktur.Etobur olduğu kesin olarak bilinen çok az gerçekten biridir.Hızı hala bilinmiyor;ancak saatte 60 ila 70 kilometre hızla koştuğu tahmin ediliyor.[1]

Spinosaurusun yelkeni sırt omurlarından büyüyen oldukça uzun sinirsel dikenlerden oluşur. Bu dikenler büyüdükleri omurlardan yedi ya da on bir kat daha büyüktür.

Sınıflandırma

Spinosaurus, güney İngiltere'den *Baryonyx*, Brezilya'dan *Irritator* ve *Angaturama* (muhtemelen *Irritator* ile özdeş), orta Afika'daki Nijer'den *Suchomimus* ve kalıntıları parça parça bir şekilde Tayland'da bulunan *Siamosaurus* türlerinin de dahil olduğu Spinosauridae ailesine adını verir. *Spinosaurus* bunlardan en çok *Irritator* ile yakındır ve ikisi Spinosaurinae altailesine mensuptur.[3] 2003'te Oliver Rauhut, Stromer'in Spinosaurus holotipinin carcharodontosaurid ailesinden *Acrocanthosaurus*un sırt omurlarından ve büyük bir teropod *Baryonyx*in mandibulasından (dentary) oluşmuş bir kimera olduğunu öne sürdü.[4] Ancak bu analiz son raporlarla reddedildi.[1][3]

Keşif

*Spinosaurus*un ilk tanımlanan kalıntıları 1912'de Mısır'da Bahariye Vadisi'nde bulundu ve 1915'te Alman paleontolog Ernst Stromer tarafından isimlendirildi.[5]

Yeni bulgular

Spinosaurus her daim çokça çalışmalara konu olmuş, bulunan fosil kayıtlarının ışığında dinozorun fiziksel ve davranışsal özellikleri sürekli değişime uğramıştır. 2014 yılında Nizar İbrahim ve ekibinin yaptığı çalışma sonucunda Spinosaurus'un fiziksel duruşu ve vücut oranları değişmiştir. Geleneksel kabulde daha masif ve uzun arka bacakları olduğu ve bel

_Spinosaurus_un Spinosauridae ailesi içindeki yerini gösteren bir kladogram

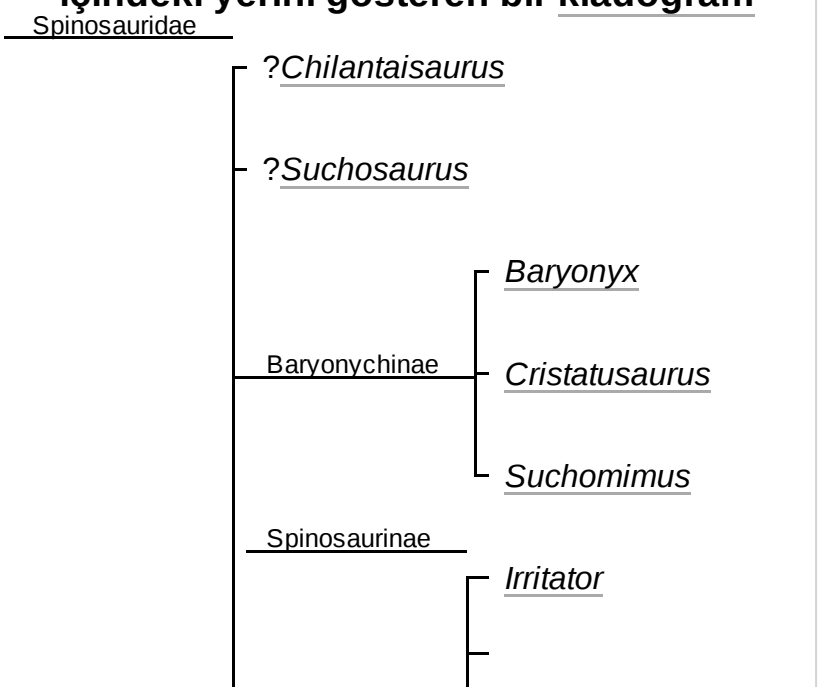

kemiğinin nispeten hayvanın dik durmasını sağladığı düşünülürken; yeni çalışma sonucu Spinosaurus güçlü kolları olan, bacakları daha kısa ve kalın bir teropod olarak düşünülmeye başlamıştır. Bu dinozor sucul yaşama daha uygun gibi görünüyordu, karada quadrupedal (dört ayak üzerinde) şekilde yürüdüğü tahmin ediliyor ve artık daha genel kabul görüyor.[6] 2020 yılı içinde Nature dergisinde Nizar İbrahim ve arkadaşlarının yayımladığı yeni bir çalışma ışığında Spinosaurus'un kuyruk omurlarının da kuyruğunda aşağı ve yukarı yönde bir uzama gösterdiği ve kuyruğunun neredeyse sucul yaşama uyumlu amfibi canlılar gibi yüzgeç dokusu barındırdığı ileri sürülüyor. Bu yorum Spinosaurus'un sanılandan daha fazla suya adapte olduğu ve su kıyısında yaşamakla kalmayıp su habitatında avlanıp zamanını geçirebildiği anlamına geliyor.[7]

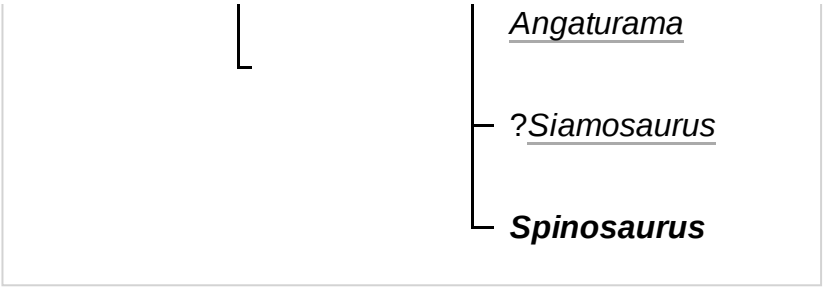

Spinosaurus 2020'de yeni fiziksel görünüm

Kaynakça

1. ^ a b c dal Sasso, C. (2005). "New information on the skull of the enigmatic theropod *Spinosaurus*, with remarks on its sizes and affinities" (http://www.bioone.org/perlserv/?request=get-abstract&doi=10.1671%2F0272-4634%282005%29025%5B0888%3ANIOTSO%5D2.0.CO%3B2). *Journal of Vertebrate Paleontology*. **25** (4). ss. 888–896. doi:10.1671/0272-4634(2005)025[0888:NIOTSO]2.0.CO;2 (https://doi.org/10.1671/0272-4634%282005%29025%5B0888%3ANIOTSO%5D2.0.CO%3B2).
2. ^ Perez, Ruben-Molina. "Dinosaur Facts and Figures: The Theropods and Other Dinosauriformes" (https://books.google.com.tr/books?id=5m-KDwAAQBAJ&pg=PA259&lpg=PA259&dq=spinosaurus+length&source=bl&ots=yxWnMItBXC&sig=ACfU3U1_8FXkU-lm0qtUfYoderuYejFhow&hl=tr&sa=X&ved=2ahUKEwj5lcj96ZLpAhVE6KYKHcMTAWs4FBDoATACegQIChAB#v=onepage&q=spinosaurus%20length&f=false). *google*. google.
3. ^ a b Holtz, Jr., T.R., Molnar, R.E, and Currie, P.J. (2004). "Basal Tetanurae". *The Dinosauria (second edition)*. University of California Press. ss. 71–110. ISBN 0-520-24209-2.
4. ^ Rauhut, O.W.M. (2003). "The interrelationships and evolution of basal theropod dinosaurs". *Special Papers in Palaeontology*. Cilt 69. ss. 1–213.
5. ^ Stromer, E. (1915). "Wirbeltier-Reste der baharije-Stufe (unterstes Cenoman).3. Das Origianl des Theropoden *Spinosaurus aegyptiacus* nov. gen. et nov. spec". *Abhandlungen der Königlich Bayerischen Akademie der Wissenschaften Mathematisch-physikalische Klasse Abhandlung* (Almanca). Cilt 28. ss. 1–32.
6. ^ The editors of NatGeo, The editors of NatGeo. "The New Spinosaurus" (https://web.archive.org/web/20200516165024/https://www.nationalgeographic.com/science/phenomena/2014/09/11/the-new-spinosaurus/). *www.natgeographic.com*. NatGeo. 16 Mayıs 2020 tarihinde kaynağından (https://www.nationalgeographic.com/science/phenomena/2014/09/11/the-new-spinosaurus/) arşivlendi. Erişim tarihi: s. Tarih değerini gözden geçirin: `|erişimtarihi=` (yardım)
7. ^ Pappas, Stephanie. "1st known swimming dinosaur just discovered. And it was magnificent" (https://web.archive.org/web/20200430041055/https://www.livescience.com/spinosaurus-first-swimming-dinosaur-discovered.html). *www.livescience.com*. LiveScience. 30 Nisan 2020 tarihinde kaynağından (https://www.livescience.com/spinosaurus-first-swimming-dinosaur-discovered.html) arşivlendi.

Wikimedia Commons'ta ***Spinosaurus*** ile ilgili

ortam dosyaları bulunmaktadır.

"https://tr.wikipedia.org/w/index.php?title=Spinosaurus&oldid=22497759" adresinden alınmıştır.

Bu sayfa son olarak 22 Mayıs 2020 tarihinde ve 19.12 saatinde düzenlenmiştir.

Metin Creative Commons Atıf-BenzerPaylaşım Lisansı altındadır; ek koşullar uygulanabilir. Bu siteyi kullanarak, Kullanım Şartlarını ve Gizlilik Politikasını kabul etmiş olursunuz.
Vikipedi® (ve Wikipedia®) kâr amacı gütmeyen kuruluş olan Wikimedia Foundation, Inc. tescilli markasıdır.